

Evaluatie

Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief 2015 – 2018

periode 1 juli 2015 tot en met 30 juni 2016

Gemeente Voorschoten

September 2016

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	03
1.1	Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief	03
1.2	Landelijke ontwikkelingen	03
1.3	Voorschoten	03
2.	Maatregelen	05
2.1	Instroombeperking	05
2.2	Uitstroombevordering	05
3.	Budgetontwikkeling, effecten en monitoring	06
3.1	Ontwikkeling	06
3.2	Effecten	06
3.3	Besparingen	06
3.4	Kosten en begroting	07
3.5	Conclusie	07
Bijlagen		
1	Infographic	09

1 Inleiding

1.1 Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief

In juli 2015 heeft de gemeenteraad van de gemeente Voorschoten besloten om het Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief ten uitvoer te brengen. Het doel van dit uitvoeringsprogramma is om geen overschrijding op de budget Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG budget) te hebben aan het einde van de looptijd van dit plan en de participatie van de inwoners van de gemeente Voorschoten te bevorderen. Na een jaar zou er een evaluatiemoment komen, waarom de gemeenteraad kan besluiten om wel of niet verder te gaan met de uitvoering van het Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief. In deze evaluatie wordt inzicht gegeven in de manier waarop de versnelde uitstroom is gerealiseerd.

1.2 Landelijke ontwikkelingen

Het aantal bijstandsgerechtigden tot de AOW-leeftijd is wederom toegenomen. In het eerste kwartaal van 2016 was landelijk sprake van een stijging van bijna 11.000 bijstandsgerechtigden tot 459.000 in totaal en in het tweede kwartaal van 2016 is dit aantal opnieuw gestegen tot 463.000 personen. Dat zijn er 21.000 meer dan in 2015. Uit de voorgaande informatie van het CBS blijkt dat ten opzichte van een jaar eerder sprake is van een stijging van 4,75%. Over het eerste half jaar van 2016 is landelijk sprake van een stijging van 448.000 naar 463.000, dat is een toename van 3,35%.

De landelijke stijging van het aantal bijstandsontvangers tussen juni 2015 en juni 2016 is voor ongeveer de helft te verklaren door de komst van personen met een migranten verleden, met name uit Syrië. Personen met een migranten verleden met een verblijfsvergunning (statushouders) kunnen een beroep doen op de bijstand. Ook de aangescherpte eisen voor Wajong-uitkeringen (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) zijn van invloed op de toename. In juni 2016 zaten 7.000 meer jongeren tot 27 jaar in de bijstand dan in juni 2015, een stijging van 16%. Sinds op 1 januari 2015 de Participatiewet van kracht is geworden, hebben alleen jongeren die volledig arbeidsongeschikt zijn recht op een Wajong-uitkering. Andere jongeren met een handicap kunnen een bijstandsuitkering krijgen als zij onvoldoende inkomen en vermogen hebben. Een andere oorzaak van de stijging is de verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd. In 2016 is de leeftijdsgrens met drie maanden verhoogd tot 65 jaar en 6 maanden. Daardoor wordt de uitstroom uit de bijstand naar de AOW voor een aantal 65-plussers uitgesteld.

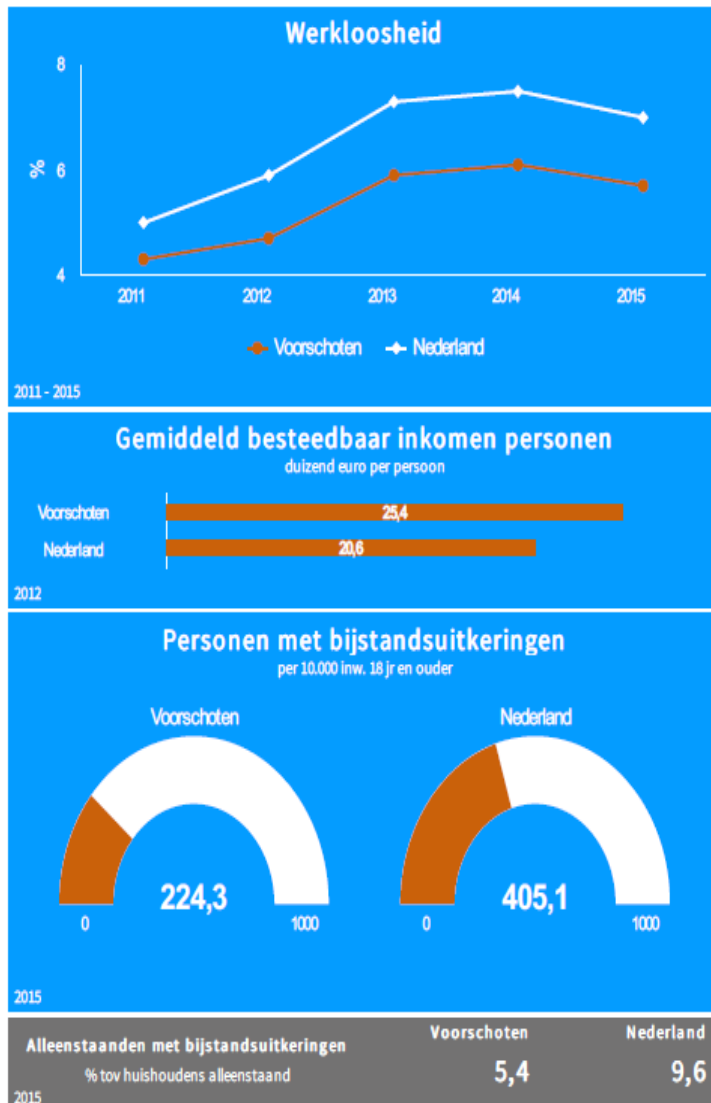
1.3 Voorschoten

Landelijk is het aantal bijstandsgerechtigden in de periode tussen het eerste kwartaal 2015 en het eerste kwartaal 2016 met 4,75% gestegen. In Voorschoten echter is in het eerste jaar van het Plan van Aanpak een bestandsafname zichtbaar van 2 personen ofwel een daling van 0,01%.

Standcijfers uitkeringsbestand arbeidsmarktoffensief					
	31-12-2012	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2015	1-7-2016
Gemeente Voorschoten	254	302	325	326	324

Het aantal plaatsingen neemt in Voorschoten jaarlijks toe. In 2014 lag het aantal plaatsingen op 36 in 2015 lag het aantal plaatsingen op 59 en in de eerste zes maanden van 2016 zijn er al 48 cliënten geplaatst.

De instroom van nieuwe statushouders en landelijk nog een herstellend economisch klimaat zijn factoren die het noodzakelijk maken dat de extra maatregelen om de kosten van bijstandsuitkeringen binnen het beschikbare budget te houden worden uitgevoerd. Wel is bekend gemaakt dat het Rijk de gemeenten geheel of gedeeltelijk compenseert voor de instroom van statushouders vanaf 1 januari 2016 (32 personen).

2. Maatregelen

Vermindering op de uitkeringslasten is geen eenvoudige opgave. Aan de ene kant hebben gemeenten te maken met economische ontwikkelingen waar geen invloed op uit te oefenen is. Aan de andere kant hebben gemeenten te maken met de nieuw ingevoerde Participatiewet en de gevolgen daarvan. Ondanks deze ontwikkelingen zijn er maatregelen getroffen die moeten bijdragen aan het verlagen van de kosten uit het BUIG budget. De maatregelen waarop is ingezet, zijn gericht op instroombeperking en uitstroombevordering.

2.1 Instroombeperking

De maatregelen gericht op instroombeperking hebben voornamelijk een preventief karakter en daarom zijn de effecten op het uitkeringsbestand lastig in kaart te brengen. De belangrijkste indicator voor het plan van aanpak zijn daarom de feitelijke uitgaven in verhouding tot het toegekende definitieve budget, waarover later meer.

Een van de maatregelen gericht op instroombeperking is het beperken van de doorstroom vanuit de WW naar de Participatiewet door het geven van informatiebijeenkomsten aan iedere WW-er die tegen het einde van de maximale uitkeringsduur aan zit. Daarnaast worden er maatregelen genomen om jongeren tot 27 jaar sneller aan het werk te helpen. De jongeren krijgen tijdens de verplichte zoekperiode een training waar aandacht wordt besteed aan voorlichting op het gebied van rechten en plichten. Specifiek voor jongeren is het actieplan jeugdwerkgelegenheid opgesteld die naast genoemde maatregel uitgaat van een vijftal ambities specifiek gericht op jongeren. De laatste maatregel betreft handhaving aan de poort. Voor deze maatregel is een apart plan opgesteld. Alle werknemers van de afdeling Werk en Inkomen zullen in 2016 bijgeschoold worden op het gebied van handhaving.

2.2 Uitstroombevordering

Een deel van de maatregelen die genoemd staan onder het punt uitstroombevordering maakten reeds integraal onderdeel uit van een concreet programma dat gericht is op: optimale matching, duurzame uitstroom en het ontzorgen van werkgevers.

Vanuit de pijler optimale matching wordt ingezet op een nieuwe manier van werken te weten scrum matching, de promotie van CV online, de optimalisatie van de samenwerking met het UWV en de sociale werkvoorzieningen en het betrekken van werkgelegenheid in de omliggende arbeidsmarkten. Vanuit de tweede pijler wordt ingezet het optimaliseren van de samenwerking tussen economie en onderwijs, het inzetten van de publiek private samenwerking en de goede doelen bonus, waarvan er vier zijn uitgereikt aan werkgevers.

De derde pijler richt zich op het ontzorgen van werkgevers door het extra inzetten van accountmanagers, het promoten van de toolbox, het inzetten van functiecreatie en het vergroten van de zichtbaarheid van het werkgeversservicepunt.

Hoewel deze maatregelen, gericht op uitstroombevordering, mogelijkwerwijs gelinkt zijn aan het aantal gerealiseerde plaatsingen zijn concrete effecten per maatregel lastig te monitoren. Meting zal ook hier plaatsvinden door te kijken naar de feitelijke uitgaven in verhouding tot het toegekende definitieve budget.

3 Budgetontwikkeling, effecten en monitoring

3.1 Ontwikkeling

Op 26 april 2016 zijn door het ministerie van SZW de nader voorlopige budgetten gebundelde uitkering 2016 bekendgemaakt. Het totaal beschikbare bedrag van het macrobudget is 38 miljoen hoger dan bij de bekendmaking van de voorlopige budgetten in oktober 2015. Per saldo betekent dit voor de gemeente Voorschoten dat het nader voorlopig budget € 26.000 hoger wordt vastgesteld; van € 4.328.609 naar € 4.354.571. In oktober 2016 zal het definitieve budget 2016 worden bepaald.

In 2015 is het definitieve budget uiteindelijk € 59.000 hoger vastgesteld dan het nader voorlopig budget. Het beschikbare macrobudget kan nog wijzigen op grond van gewijzigde inzichten in conjunctuur, realisaties, Rijksbeleid, loon- en prijsontwikkeling en de uitname voor de meerjarige en incidentele aanvullende uitkeringen. Hierover zullen gemeenten geïnformeerd worden bij de definitieve toekenning van de budgetten in oktober 2016. Bovendien zal dan bekend worden in hoeverre de gemeenten worden gecompenseerd voor de kosten van uitkeringen aan statushouders.

3.2 Effecten

Bij het kwantificeren van de effecten van de genomen maatregelen is uitgegaan van een jaarlijkse besparing. Het aantal cliënten wat jaarlijks gemiddeld uitstroomt is een indicatie en afhankelijk van een aantal factoren waaronder bijvoorbeeld de economische recessie. Daarnaast zijn een aantal factoren lastig te meten, met name de maatregelen die de instroom beperken zoals besproken in paragraaf 2.1. Als uitgangspunt is derhalve genomen de jaarlijkse besparing die uiteindelijk noodzakelijk is om de tekorten op de BUIG terug te dringen dan wel het risico te verkleinen op een dreigend verminderd BUIG budget en niet de uitstroom van het aantal cliënten per maatregel.

3.3 Besparingen

De besparingen die op grond van het Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief zijn behaald vallen in twee onderdelen uiteen; besparingen door de stijging van het aantal plaatsingen op een arbeidsplaats, én besparingen door het gemiddeld verstrekte uitkeringsbedrag omlaag te brengen (o.a. door het stimuleren van parttime werk). Voor de gemeente Voorschoten zijn, ten opzichte van het peiljaar 2014, 49 meer plaatsingen gerealiseerd. Dit leidt tot een besparing van € 635.000. Het gemiddelde uitkeringsbedrag daalde met € 146230, in totaliteit werd hierdoor € 479.000 minder aan uitkeringen verstrekt. De totale bruto besparing op grond van het Plan van Aanpak is € 1.100.000. Gedurende deze periode is echter gemiddeld aan 7 personen meer een uitkering verstrekt. Netto is dus een besparing van € 1.024.000 gerealiseerd. De specificatie van dit bedrag is terug te vinden in onderstaande tabel.

Besparingen BUIG V 2015-2016 t.o.v. peiljaar 2014

Uitstroombestemming				
Plaatsingen 2015-2016		85		
Plaatsingen 2014		36		
		<u>49</u>		
		(Gem. uitk. Bedrag)		
Besparing	49 keer	€	12.975,13 =	€ 635.781,37
Gemiddeld uitkeringsbedrag				
Bedrag 2015-2016	€	12.975,13		
Bedrag 2014	€	14.437,43		
	€	-1.462,30		
		(Gemiddeld aantal uitkeringen)		
Besparing	€ 1.462,30 keer		328 =	€ 479.634,40
Totaal besparingen (bruto)				
		€		1.115.415,77
Af:				
		(Gem. uitk. Bedrag)		
Bestandsgroei	7 keer	€	12.975,13	€ 90.825,91
Netto besparing Arbeidsmarktoffensief 2015-2016 voor V				€ 1.024.589,86

3.4 Kosten en begroting

De maatregelen uit dit plan van aanpak vergen organisatorische bijsturing en extra inspanningen. Veel maatregelen die zijn besproken vallen onder bestaand beleid, de formatie en budgettaire ruimte is daar reeds op aangepast. Daarnaast zijn er maatregelen genoemd die extra inzet en inspanning vergen. De extra inspanning is gerechtvaardigd vanuit het oogpunt dat dit de gemeente meer oplevert, in termen van een lagere bijdrage op een eventueel tekort en een grotere participatie van inwoners. De maatregelen uit het plan van aanpak worden gefinancierd uit het participatiebudget en de extra middelen die de Raad beschikbaar heeft gesteld voor de uitvoering van het werkgeversservicepunt en de werkgeversbenadering. Om de uitvoering van dit plan van aanpak beheersbaar en uitvoerbaar te maken zijn budgetten van Voorschoten, Wassenaar en Leidschendam-Voorburg op elkaar afgestemd.

In de evaluatieperiode is voor de gemeente Voorschoten € 389.000 besteed aan maatregelen genoemd onder instroombepierking en uitstroombestemming dit zijn de kosten die gemaakt zijn in de periode 1 juli 2015 tot en met 30 juni 2016. Deze kosten vallen binnen het beschikbaar gestelde budget van €225.000 per jaar gedurende de looptijd van het Plan van Aanpak.. Als de besparingen in de vorige paragraaf en de kosten met elkaar worden verrekend, is er netto € 635.000 rendement.

Kosten Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief 2015-2016 Voorschoten

	2e helft 2015	1e helft 2016
WSP	€ 66.608,50	€ 66.608,50
Kosten bemiddeling cliënten	€ 165.000,00	€ 90.692,00
Totaal	€ 231.608,50	€ 157.300,50

3.5 Conclusie

Ondanks het feit dat er landelijk nog steeds een stijging te zien is van het aantal bijstandsgerechtigden blijft het bestand van bijstandsgerechtigden in Voorschoten de afgelopen periode stabiel, het bestand is in 2016 gedaald met 2 cliënten. De plaatsingen van Voorschotenaren laten eveneens een positief beeld zien, in 2014 lag het aantal plaatsingen op 52, in 2015 lag het aantal plaatsingen op 59 en in de eerste zes maanden van 2016 zijn er al 48 cliënten geplaatst op een baan.

De kosten die gemaakt zijn voor de inspanningen en maatregelen uit het Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief bedroegen tot nu toe € 389.000. De besparingen die behaald zijn naar aanleiding van het Plan van Aanpak Arbeidsmarktoffensief zijn gebaseerd op besparingen door het omlaag brengen van het gemiddeld uitkeringsbedrag en door de stijging van het aantal plaatsingen op een arbeidsplaats. De netto besparing tot op heden bedraagt € 1.024.000.

De gemeente Voorschoten is er dus in geslaagd om in een tijd van teruglopende participatiemiddelen, méér mensen naar werk te bemiddelen en tegelijkertijd een besparing te behalen op het BUIG-budget. Om deze prestaties te kunnen bestendigen, is een voortzetting van het Plan van Aanpak essentieel.